

ข้อมูลประกอบการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรดีเด่น
สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม ประจำปี ๒๕๖๒

ผู้เข้าประกวดผลงาน : นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น
สำนักงานเกษตรอำเภอพุทธมณฑล

☞ เกษตรกรสาขาไร่นาสวนผสม ☜

✿ ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น เกิดวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๐ ปัจจุบันอายุ ๕๑ ปี สำเร็จการศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนวัดสุวรรณาราม หมู่ที่ ๑ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม คุณพ่อแถม สวัสดิ์จุ่น ต้องการให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา จึงพาไปเข้าเรียนที่โรงเรียนจิวราย แต่นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น ไม่ต้องการศึกษาต่อ เพราะในขณะนั้น บิดาอายุ ๕๘ ปี ไม่มีใครช่วยทำนา ซึ่งมีพื้นที่นา จำนวน ๙๒ ไร่ และเป็นบุตรชายเพียงผู้เดียวที่เป็นแรงงาน โดยขณะนั้นอายุเพียง ๑๓ ปี เริ่มทำการเกษตร อายุ ๑๖ ปี ทำหน้าที่ช่วยเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวในแปลงนา และในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หุงนากับศาลาตินและใกล้เคียง จะมีการลงแขกช่วยแรงงานกันเก็บเกี่ยวผลผลิต นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น เป็นคนขยัน มีร่างกายแข็งแรง สามารถขนผลผลิตข้าวบรรจุกระสอบ น้ำหนัก ๘๐ กิโลกรัม ได้โดยลำพัง และทำหน้าที่ช่วยบิดามารดา ทำนา เลี้ยงเป็ด ขับเรือไปซื้อปัจจัยการผลิต ซื้ออาหารสัตว์

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ คุณพ่อแถม สวัสดิ์จุ่น เสียชีวิตในวัย ๗๐ ปี นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น มีอายุ ๒๖ ปี ทำหน้าที่เป็นเสาหลักของครอบครัว คือเป็นผู้ชายเพียงผู้เดียวในบ้านที่ต้องดูแลช่วยเหลือ คุณแม่และพี่สาว ในการประกอบอาชีพทำนา โดยเช่าพื้นที่ทำนา ๑๐๐ ไร่ พื้นที่ทำสวน ๑๒ ไร่ ปลูกมะพร้าว น้ำหอม มะม่วง แก้ว ส้ม รัง ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๓๖/๖ บ้านศาลาติน หมู่ที่ ๓ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สถานภาพสมรส

ผ่านการอบรม

- จากทางราชการ/กรมส่งเสริมการเกษตร/กรมวิชาการเกษตร/กรมพัฒนาที่ดิน/ปศุสัตว์อำเภอ/ประมงอำเภอ
- จากภาคเอกชน/เกษตรกรรมธรรมชาติคิเวเซ จังหวัดสระบุรี
- ศูนย์เกษตรกรรมธรรมชาติมาบเอื้องของ อ.วิวัฒน์ ศัลยกำธร

ตำแหน่งในชุมชน

- ผู้นำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมหาสวัสดิ์ (เอกสารตามภาคผนวกที่ ๑)
- อาสาสมัครหมู่บ้าน กรมส่งเสริมการเกษตร (เอกสารตามภาคผนวกที่ ๒)
- วิทยากรฝึกอบรมเกษตรกรโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย (เอกสารตามภาคผนวกที่ ๓)
- คณะทำงานโครงการไทยนิยมยั่งยืน
- คณะทำงานศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร
- คณะทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลมหาสวัสดิ์

การรับรองผลผลิตทางการเกษตร

- จากสถาบันรับรองระบบการผลิตผลิตภัณฑ์การเกษตร มกษ.๙๐๐๑-๒๕๕๖
- หนังสือรับรองการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าว GAP ระดับแปลง

✿ ความคิดริเริ่ม

เดิม นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น ใช้พื้นที่ที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวน ๙๒ ไร่ ของตนเอง ๑๒ ไร่เช่า ๘๐ ไร่ โดยการทำนาข้าวทั้งหมด หลังจากการเกิดอุทกภัยหลาย ๆ ครั้ง ทำให้ นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น ได้มีการวางแผนในการใช้พื้นที่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทำนา ๘๐ ไร่ และทำสวน ๑๒ ไร่ โดยทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยใช้ศาสตร์พระราชามาเป็นหลักคิด โดยมี การวางแผนการจัดการพื้นที่ มีกิจกรรมดังนี้

แปลงที่ ๑ พื้นที่ จำนวน ๔๐ ไร่

- แบ่งเป็นพื้นที่นาปลูกข้าว กข จำนวน ๓๕ ไร่ และแบ่งพื้นที่บางส่วน สำหรับเลี้ยงปลาในแปลงนาข้าว
- แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกบ้านและปลูกผักสวนครัวรอบบริเวณบ้าน
- ปลูกไม้ผลบนคันนา ได้แก่ กล้วยน้ำว่า มะม่วง มะพร้าวแกง
- ปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ สะเดา ชี้เหล็ก

แปลงที่ ๒ พื้นที่จำนวน ๑๐ ไร่

- แบ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ไว้แปรรูปจำหน่ายและบริโภค จำนวน ๗ ไร่
- แบ่งเป็นพื้นที่ ขุดบ่อเลี้ยงปลาเบญจพรรณ ๑ บ่อ
- แบ่งเป็นพื้นที่ขุดบ่อเลี้ยงปลากลาย ๑ บ่อ บนขอบบ่อปลูกพืชผักสวนครัว ได้แก่ ข่า ตะไคร้ ชะอม บอน

แปลงที่ ๓ พื้นที่ จำนวน ๓๐ ไร่

- แบ่งเป็นพื้นที่ ปลูกข้าวลดต้นทุน จำนวน ๒๙ ไร่ บนขอบบ่อปลูกไม้ผล
- นอกจากนี้มีการเลี้ยงเป็ด จำนวน ๘๐ ตัว เพื่อช่วยกำจัดหอยเชอร์รี่และแมลงศัตรูพืชในนาข้าว โดยแปลงนาที่เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว ปล่อยเป็ดไข่ ให้หากินในแปลงนา ตอนเช้า ตกเย็นเป็ดไข่จะเข้าเล้า ไปกินอาหารและออกไข่

แปลงที่ ๔ พื้นที่ จำนวน ๑๒ ไร่

- แบ่งเป็นพื้นที่ ปลูกไม้ผลกล้วยน้ำว่า และที่พักออาศัย จำนวน ๑๒ ไร่

สูตรการทำอาหารเลี้ยงเป็ดไข่

อาหารสัตว์ปีก ๑ ส่วน : ข้าวเปลือก ๑ ส่วน
(เป็นข้าวเปลือกที่ปลูกเองและแบ่งเก็บไว้เลี้ยงสัตว์)

ใน ๑ วัน จะสามารถเก็บไข่เป็ดได้ ๖๐ ฟอง เพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน

สูตรการทำอาหารเลี้ยงปลา

ข้าวเปลือกบด ๑ ส่วน : หยวกกล้วย ๑ ส่วน

หลักการงานยึดหลักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

✿ ความพยายามฟื้นฝาคูปลรรค

นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น ได้ประสบปัญหาอุทกภัยหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งทำให้พืชผลทางด้านเกษตรมีความเสียหายแก่เกษตรกรทั่วไปเป็นวงกว้าง เช่น

- เกิดอุทกภัย ปี ๒๕๒๖
- เกิดอุทกภัย ปี ๒๕๒๘
- เกิดอุทกภัย ปี ๒๕๓๘
- เกิดอุทกภัย ปี ๒๕๔๙
- เกิดอุทกภัย ปี ๒๕๕๔

แต่ที่สามารถฟื้นฝาคูปลรรคมาได้ทุกครั้ง โดยการใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่ได้ใช้เรือขนาดใหญ่ที่ได้เตรียมไว้ในการขนย้ายผลผลิตข้าวและสามารถนำไปขายในโรงสีได้ซึ่งขณะที่เกษตรกรท่านอื่นไม่มีการเตรียมการก็ไม่สามารถขนผลผลิตได้ และปรับเปลี่ยนการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชจากการใช้สารเคมี มาผลิตพืชตามแนวทางอินทรีย์ ซึ่งต้องมีความอดทนต่อความเสี่ยงที่จะรักษาผลผลิตให้มีคุณภาพตลอดมา

✿ ผลงานและความสำเร็จ

นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น ได้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำศาสตร์พระราชามาใช้กับการประกอบอาชีพแบบผสมผสาน จนสามารถลดต้นทุนการผลิตและผลผลิตเพิ่มขึ้นมีกำไรมากขึ้น ลดการใช้สารเคมี ลดการใช้ปุ๋ยเคมี โดยเริ่มนำมาผสมใช้เองและใช้ธรรมชาติในการดูแลรักษาผลผลิตซึ่งทำให้มีรายได้เหลือจากการทำการเกษตรและสามารถซื้อที่ดินมาเป็นของตนเองได้ จำนวน ๘ ไร่ ในระยะเวลา ๓ ปี ทำให้มีพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้นอีก เป็นจำนวน ๑๐๐ ไร่ (มีที่ดินเขตจังหวัดราชบุรี จำนวน ๒ ไร่ ให้บุคคลอื่นเช่า)

อนึ่ง นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น นอกจากทำการเกษตรแล้ว ยังได้ประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัวอีก คือ ซ่อมเครื่องยนต์การเกษตรด้วยตนเอง และนำไปจำหน่ายต่อไปแก่เพื่อนบ้านและเกษตรกรทั่วไป

การบริหารจัดการผลผลิต

- **รายได้รายปี** เป็นประจำทุกปี ได้แก่ กิจกรรมการทำนา ปีละ ๒ ครั้ง พื้นที่นาจำนวน ๘๐ ไร่ ผลผลิตจำนวน ๑๔๕ ตัน จำหน่ายราคาตันละ ๖,๓๐๐ – ๖,๕๐๐ บาท เป็นเงินประมาณ ๙๑๓,๕๐๐ บาท

- **รายได้รายเดือน** ทำสวนปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๔ ไร่ ปลูกไม้ผลบนคันนา ได้แก่ มะพร้าวแกง มะม่วงน้ำดอกไม้มัน มหาชนก มะม่วงแก้วลิ้มรั้ง กล้วยหอม เป็นเงินประมาณ ๘,๐๐๐ บาทต่อเดือน

- รายได้รายวัน ได้แก่ ปลุกผักสวนครัว เช่นบอน ชะอม(ผักกินใบ ต้นหอม ผักชี มะเขือ พริก โหระพา กวางตุ้ง เป็นต้น) กิจกรรมสัตว์ (ไก่ไข่ และเป็ดไข่) มีผลผลิตจำหน่ายทุกวัน

รายได้ตลอดปี พ.ศ. ๒๕๕๙/๖๑

รายได้	บาท
● รายวัน	
ขายผัก ตลาดเอื้ออาทรและในชุมชน ไข่เป็ด ขนมหไทย ผลผลิตเกษตรแปรรูป	๑,๒๐๐
● รายสัปดาห์	
ผักสดและอาหารแปรรูป	๑,๐๐๐
● รายเดือน	
ปลาบ่อธรรมชาติ ปลาตะเพียน ปลานิล	๔,๐๐๐
● รายปี	
ข้าวนาปี	๕๐๐,๐๐๐
ข้าวนาปรัง	๓๐๐.๐๐๐
รวมรายได้ตลอดปี	๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท

ความเป็นผู้นำ และการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในด้านต่าง ๆ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ตำบลมหาสวัสดิ์ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และคัดเลือกคณะกรรมการบริหาร ศพก. ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ มีเป้าหมายลดต้นทุน การผลิตข้าวและเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่และพัฒนาคุณภาพข้าว ด้านคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่า

นายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น

- เป็นเกษตรกรต้นแบบ Smart farmer ของศพก. มหาสวัสดิ์
- เป็นคณะกรรมการบริหาร ศพก.
- เป็นวิทยากรเกษตรกรประจำฐานเรียนรู้ของ ศพก.
- เป็นวิทยากรเกษตรกรโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย
- เป็นรองประธานแปลงใหญ่ข้าวทำหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ข้าว

มีการวางแผนการผลิต การเลือกใช้ปัจจัยการผลิต วิธีการปลูกข้าว โดยการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ทำนาโดยใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ข้าว กข ๕๗ เริ่มปลูกเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และเก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ผลผลิตเฉลี่ยจำนวน ๘๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิต ๑,๙๙๐ บาทต่อไร่

นอกจากความเป็นผู้นำด้านการเกษตรแล้วเป็นอาสาสมัครพัฒนาชุมชน เป็นผู้นำในการพัฒนาแม่น้ำลำคลองชุมชนบ้านศาลาดิน เป็นผู้มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อต่อคนในชุมชนบ้านศาลาดิน บ้านเรือนกว่า ๔๐ ครัวเรือน มีความรู้ความสามารถในการซ่อมเครื่องจักรกลการเกษตร ได้แก่ เครื่องมือการเกษตรเหล่านี้ของเพื่อนบ้านหรือเกษตรกรในชุมชนที่รู้จักเสียชำรุด ก็จะมาหาเพื่อขอความช่วยเหลือซึ่งทุกคนก็จะได้รับการช่วยเหลือ แก้ไข เครื่องยนต์ให้สามารถใช้งานได้

กรณีถนนชำรุด ก็จะเป็นผู้นำรวบรวมรายชื่อเสนอ อบต. มหาสวัสดิ์ เพื่อแก้ไข สำหรับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเพื่อนบ้าน ชุมชน จะคอยดูแลแจ้งเตือนภัยให้ผู้ใหญ่บ้านทราบเพื่อป้องกันปัญหาการลักขโมย

นอกจากการเป็นผู้นำด้านการเกษตรแล้วยังเป็นผู้นำด้านศาสนาทำบุญทอดกฐินสามัคคี ตลอดจนสร้างพระพุทธรูปถวายในโอกาสต่าง ๆ ฯลฯ

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม โดยการใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุการเกษตร หมุนเวียนการใช้ทรัพยากรในไร่นา พึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอกน้อยลงทำให้ระบบนิเวศเกษตรดีขึ้น
- ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เลิกใช้ปุ๋ยเคมีโดยเด็ดขาด มีการไถกลบตอซังข้าวหลังฤดูการเก็บเกี่ยว เพื่อลดภาวะโลกร้อน และอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ
- ปลูกไม้ผล และ พืชผักฤดูเพื่อบริโภค และจำหน่ายเศษใบและต้นของพืช ถูกไถกลบเพื่อ เป็นพืชปุ๋ยสด เป็นการนำเศษซากพืชหมุนเวียนกลับลงคืนสู่ดิน ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินฟื้น คืนความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูก และยังช่วยลดต้นทุนการผลิต
- รักษาพื้นที่การเกษตรส่วนยังคงเป็นความธรรมชาติ เพื่อสร้างสมดุลให้ระบบนิเวศน์

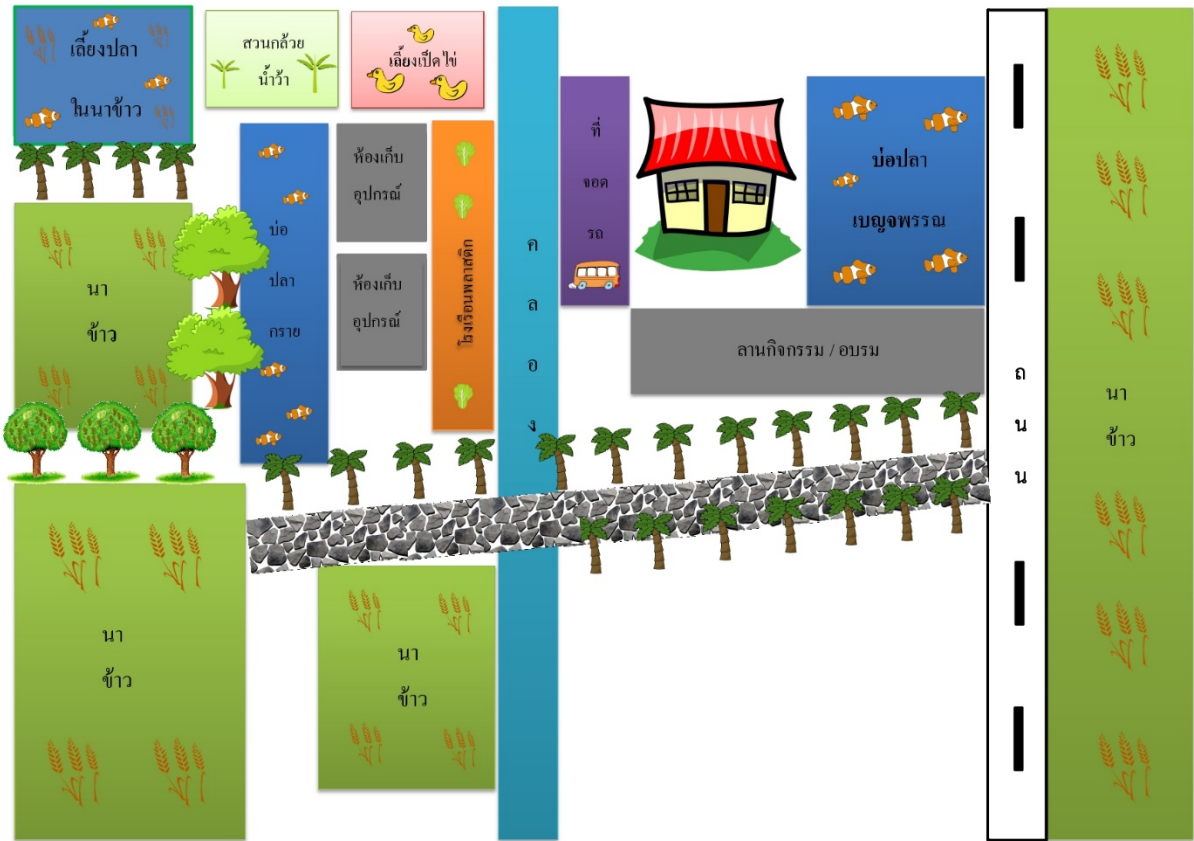
บัญชีต้นทุนอาชีพ ปลูกข้าว ๑๗ ไร่

รายได้	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐	ปี พ.ศ. ๒๕๖๑
- ขายข้าวเปลือก	๙๕,๑๒๑ บาท/ช่วงฤดูการ หักต้นทุน/ ค่าใช้จ่าย	
- ค่าไถที่นา	๒,๕๕๐ บาท	
- ค่าเช่าที่	๔,๒๕๐ บาท	
- ค่าพันธุ์ข้าว	๔,๘๐๐ บาท	
- ค่าปุ๋ย	๔,๒๕๐ บาท	
- ค่าน้ำมันหัวรถ	๕๐๐ บาท	
- ยาปราบศัตรูพืช	๑,๑๔๐ บาท	
- ค่าจ้างแรงงานนิตย	๗๐๐ บาท	
- ค่าจ้างรถเกี่ยวข้าว	๔,๒๕๐ บาท	
- ค่าขนข้าว	๑,๒๐๐ บาท	
- ค่าอาหารและเครื่องมือ	๑,๐๐๐ บาท	
- ค่าแรงงานตนเอง	๕,๐๐๐ บาท	

รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย **๒๙,๖๔๐** บาท เฉลี่ย ๑,๗๔๓ บาทต่อไร่
ได้ผลผลิต ๑๕,๒๐๐ กิโลกรัม

ขายผลผลิตราคาตันละ ๖,๒๕๘ บาท (๑๕.๒ x ๖,๒๕๘) เป็นเงิน ๙๕,๑๒๑ บาท
กำไรจากการปลูกข้าว ๙๕,๑๒๑ - ๒๙,๖๔๐ บาท เหลือสุทธิ ๖๕,๔๘๑ บาท
เฉลี่ยกำไร ๓,๘๕๑ บาทต่อไร่

แผนผังฟาร์มนายเกรียงไกร สวัสดิ์จุ่น

กิจกรรมลดต้นทุนการทำนา

น้ำ	17.74	
ปุ๋ย	1.00	บาท
สารเคมี	2,550	บาท
ค่าจ้างรถไถ	4,300	บาท
ค่าจ้างคนทำนา	3,000	บาท
ค่าจ้างรถเกี่ยว	1,500	บาท
ค่าจ้างรถบรรทุก	4,500	บาท
ค่าจ้างรถไถ	4,250	บาท
ค่าจ้างรถเกี่ยว	1,200	บาท
ค่าจ้างคนทำนา	500	บาท
ค่าจ้างรถบรรทุก	3,600	บาท
ผลผลิต	15,200	บาท
ค่าผลผลิต	106,400	บาท
ค่าต้นทุนต่อไร่	1,567	บาท
ค่าผลผลิตต่อไร่	63.52	บาท
กำไรต่อไร่	44.651	บาท

กิจกรรมการเลี้ยงปลุสัตว์

กิจกรรมการประมงและแปรรูป

กิจกรรมสวนไม้ผลและสวนกล้วยและการแปรรูปผลผลิต

การประยุกต์เครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้

เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว

เครื่องอบพลังงานแสงอาทิตย์

กิจกรรมการมีส่วนร่วมและจิตอาสา

ภาคผนวก